

Hüseyin Furkan Orakçı

**TÜRK CEZA HUKUKUNDA
TAKDİRİ İNDİRİM NEDENLERİ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	V
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

CEZA KAVRAMI, CEZANIN BELİRLENMESİ VE BİREYSELLEŞTİRİLMESİ

1.1. CEZA KAVRAMI	5
1.2. CEZA TÜRLERİ.....	9
1.2.1. Hukuki Nitelikleri Bakımından Cezalar.....	9
1.2.2. Konuları Bakımından Cezalar.....	11
1.2.2.1. Bedeni Cezalar (Hayata/Yaşama ve Vücut Bütünlüğüne Yönelik Cezalar)	12
1.2.2.2. Hürriyeti Bağlayıcı Cezalar.....	13
1.2.2.3. Malvarlığına Yönelik Cezalar.....	13
1.2.2.4. Şerefe Yönelik Cezalar	14
1.3. CEZANIN AMACI	15
1.3.1. Mutlak Adalet Teorileri.....	18
1.3.2. Faydacı Teori	22
1.3.3. Karma Teori.....	25
1.3.4. Türk Ceza Hukukunda Cezanın Amacı	28
1.3.5. Cezanın Amacının Gerçekleştirilmesi Bakımından Takdiri İndirim Nedenleri Müessesesi	31
1.4. CEZANIN BELİRLENMESİ	39
1.4.1. Ceza Türünün Belirlenmesi.....	40
1.4.2. Temel Cezanın Belirlenmesi	44

1.4.2.1. Somut Cezanın Belirlenmesi Esnasında Göz Önünde Bulundurulması Gereken İlkeler.....	46
1.4.2.1.1. Kanunilik İlkesi	46
1.4.2.1.2. Kusur İlkesi.....	47
1.4.2.1.3. Mükerrer (Çifte) Değerlendirme Yasağı	49
1.4.2.1.4. Kararın Gerekçeli Olması.....	53
1.4.2.2. Temel Cezanın Belirlenmesinde Göz Önünde Bulundurulacak Ölçütler	57
1.4.2.2.1. Suçun İşleniş Biçimi	57
1.4.2.2.2. Suçun İşlenmesinde Kullanılan Araçlar.....	60
1.4.2.2.3. Suçun İşlendiği Zaman ve Yer	61
1.4.2.2.4. Suçun Konusunun Önem ve Değeri	62
1.4.2.2.5. Meydana Gelen Zarar veya Tehlikenin Ağırlığı.....	65
1.4.2.2.6. Failin Kast veya Taksire Dayalı Kusurunun Ağırlığı.....	69
1.4.2.2.7. Failin Güttüğü Amaç ve Saik	70
1.4.3. Sonuç Cezanın Belirlenmesi	71
1.5. CEZANIN BİREYSELLEŞTİRİLMESİ.....	73
1.5.1. Genel Olarak	73
1.5.2. “Cezanın Belirlenmesi” ve “Cezanın Bireyselleştirilmesi” Kavramları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi.....	75
1.5.3. Gerçekleştiren Mercii Bakımından Bireyselleştirmenin Çeşitleri	76

İKİNCİ BÖLÜM

TAKDİRİ İNDİRİM NEDENLERİ MÜESSESESİ VE TARİHSEL GELİŞİMİ

2.1. 5237 SAYILI TCK’DA TAKDİRİ İNDİRİM NEDENLERİ MÜESSESESİ.....	81
2.1.1. Genel Olarak	81

2.1.2. Takdiri İndirim Nedenleri Müessesesinin Özellikleri.....	83
2.1.2.1. Takdiri İndirim Nedenleri Geneldir	83
2.1.2.2. Takdiri İndirim Nedenleri Sınırlı Sayıdadır	85
2.1.2.3. Takdiri İndirim Nedenleri Takdiridir	89
2.1.2.4. Takdiri İndirim Nedenleri Şahsidir.....	90
2.1.2.5. Takdiri İndirim Nedenleri İndirim Nedenidir	91
2.1.2.6. Takdiri İndirim Nedenleri Cezalar Üzerinde Uygulanır.....	92
2.1.2.7. Takdiri İndirim Nedenleri Resen Dikkate Alınır	94
2.2. TCK M. 62’NİN TATBİKİ BAKIMINDAN CEZA HÂKİMİNİN TAKDİR YETKİSİ VE ÖLÇÜTLERİ.....	99
2.2.1. Hâkimin Takdir Yetkisinin Sınırları	102
2.2.1.1. Takdir Yetkisinin Kanunla Tanınmış Olması	104
2.2.1.2. Takdir Yetkisinin Kullanımının Kanunla Öngörülen Sınırlara Uygun Olması.....	107
2.2.1.3. Takdir Yetkisinin Kullanımının Kanunun Amacına Uygun Olması.....	109
2.2.1.4. Takdir Yetkisinin Gerekçeli Biçimde Kullanılması	110
2.3. TAKDİRİ İNDİRİM NEDENLERİ MÜESSESESİNİN TARİHİ GELİŞİMİ .	113
2.3.1. Tanzimat Sonrası Osmanlı Ceza Hukukunda Takdiri İndirim Nedenleri.....	113
2.3.2. Türkiye Cumhuriyeti Ceza Hukukunda Takdiri İndirim Nedenleri.....	118
2.3.2.1. 765 Sayılı TCK’da Takdiri İndirim Nedenleri	118
2.3.2.2. 5237 Sayılı TCK’da Takdiri İndirim Nedenleri	122
2.3.3. Takdiri İndirim Nedenlerinin Zaman Bakımından Uygulanması.....	128

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
YÜRÜRLÜKTEKİ TÜRK CEZA HUKUKUNDA
TAKDİRİ İNDİRİM NEDENLERİ,
UYGULANMASI VE DENETİMİ

3.1. TAKDİRİ İNDİRİM NEDENLERİ.....	133
3.1.1. Failin Geçmişi	135
3.1.1.1. “Failin Geçmişi” nin Zaman Yönünden Kapsamı	136
3.1.1.2. Failin Geçmişi Ölçütünün Kusur Kavramı ile İlişkisi	137
3.1.1.3. Önceden İşlenmiş Suç	140
3.1.1.4. Failin “Olumlu” Geçmişi.....	154
3.1.2. Failin Sosyal İlişkileri	155
3.1.2.1. “Failin Sosyal İlişkileri” ile “Failin Şahsi ve Sosyal Durumu” Kavramları Arasındaki İlişki	155
3.1.2.2. Genel Olarak “Failin Sosyal İlişkileri”	157
3.1.2.3. “Failin Sosyal İlişkileri” Ölçütünün Eşitlik İlkesi Yönünden Değerlendirilmesi	171
3.1.3. Failin Fiilden Sonraki ve Yargılama Sürecindeki Pişmanlığını Gösteren Davranışları	174
3.1.3.1. “Pişmanlığını Gösteren” İbaresinin Kanun Metnine Eklenmesinin Etkisi ve Değerlendirilmesi...	176
3.1.3.2. Genel Olarak Failin Fiilden Sonraki ve Yargılama Sürecindeki Pişmanlığını Gösteren Davranışları	180
3.1.3.2.1. Gönüllü Vazgeçme, Etkin Pişmanlık ve Takdiri İndirim Nedenleri	182
3.1.3.2.2. Yargı Kararlarına Yansımış Pişmanlığı (veya Pişman Olmayışı) Gösteren Davranışlar	190
3.1.3.2.3. Suçu İkrar veya İnkârın Kategorik Durumu	196
3.1.4. Cezanın Failin Geleceği Üzerindeki Olası Etkileri	209
3.1.5. Diğer Nedenler.....	214

3.2. TAKDİRİ İNDİRİM NEDENLERİNİN TATBİKİNİN DENETİMİ	226
3.2.1. Sorunun Tespiti	228
3.2.2. Geniş Denetimi Kabul Eden Görüş.....	229
3.2.3. Dar Denetimi Kabul Eden Görüş.....	231
3.2.4. Görüşümüz	233
3.2.4.1. Denetimin Gerekliliği.....	233
3.2.4.2. Yargıtay'ın Denetim Yetkisinin Sınırları.....	234
3.2.5. TCK m. 62 ve Aleyhe Değiştirme Yasası.....	240
3.3. TAKDİRİ İNDİRİM NEDENLERİNİN TATBİKİNDE BAZI ÖZEL HUSUSLAR	242
3.3.1. Temel Cezanın Belirlenmesi ve Takdiri İndirim Nedenleri Müessesesi.....	242
3.3.2. Bir Takım Suçlar ve Nitelikli Hallerin Varlığı Hâlinde Takdiri İndirim Nedenleri Müessesesi	247
3.3.3. Kanunda Bir Suç İçin Birden Fazla Cezanın Öngörüldüğü Haller ve Birden Fazla Suçun İşlendiği Haller	252
3.3.4. Cezanın Bireyselleştirilmesi Vasıtaları ve Takdiri İndirim Nedenleri Müessesesi ile İlişkileri.....	254
3.3.4.1. Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması	254
3.3.4.2. Hapis Cezasının Ertelenmesi	256
3.3.4.3. Kısa Süreli Hapis Cezasına Seçenek Yaptırımlar	260
3.3.5. Haksız Tahrik ve Takdiri İndirim Nedenleri Müessesesi.....	262
3.3.6. Takdiri Ceza İndiriminin Oran Yönünden Belirlenmesi	268
3.3.7. Takdiri İndirim Nedenlerinin Uygulanması Sırasında Karşılaşılan Fiziki Sorunlar.....	278
3.3.8. Takdiri İndirim Nedenlerinin Tatbikinde Maddi Hatalar	285
3.3.9. Takdiri İndirim Nedenleri Müessesesinin Kamuoyunda Algılanış Biçimi	290
SONUÇ	299
KAYNAKÇA.....	315